

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Nationale Ombudsman
Bezuidenhoutseweg 151
2594 AG Den Haag

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Onze referentie

Uw referentie
2024/098

Bijlage(n)
2

Datum 18 november 2024
Betreft Rapport 'Blind vertrouwen?'

Geachte heer van Zutphen,

Burgers moeten erop kunnen vertrouwen dat de overheid zorgvuldig omgaat met gegevens. Processen die plaatsvinden in het kader van de aanpak van radicalisering, extremisme en terrorisme (CTER) verdienen daarbij extra aandacht, omdat deze potentieel grote gevolgen kunnen hebben voor burgers. Ik ben u dan ook erkentelijk voor uw onderzoek, omdat dit ons de kans biedt om waar nodig verbeteringen door te voeren. Ik ga graag met u in gesprek over de uitkomsten van het onderzoek. Volledigheidshalve heb ik als bijlage bij deze brief de beleidsreactie, mede namens de Minister van Defensie, en de handreiking bijgevoegd.

De zorgvuldige behandeling van gegevens van individuele Nederlandse burgers is ook voor mij van groot belang. Het gaat over gevoelige processen met potentieel grote gevolgen voor burgers. We moeten er altijd scherp op blijven letten dat we hier als overheid zorgvuldig mee omgaan. Ik herken mij in de algemene strekking van het rapport, tegelijkertijd kan ik niet alle formuleringen in het rapport onderschrijven. In deze brief wil ik graag reageren op uw conclusies en aanbevelingen.

In reactie op het rapport van de Ombudsman zullen de minister van Defensie en ik de politie en de Koninklijke Marechaussee vragen om het werkproces verder te verbeteren. De instanties dienen uitdrukkelijker te expliciteren hoe een signalering of informatie-uitwisseling met het buitenland impact kan hebben op het leven van burgers. Dit zorgt voor een nadrukkelijker afweging of de maatregel proportioneel is. Dit draagt bij aan een betere toetsbaarheid van de afwegingen van de overheid. Daarnaast zal ik dit ook benoemen in mijn gesprekken met het Openbaar Ministerie vanwege hun betrokkenheid bij dit proces.

U concludeert dat onafhankelijk en structureel toezicht te mager is georganiseerd. In reactie daarop zal ik, samen met de betrokken instanties en relevante toezichthouders, verkennen of en zo ja, hoe toezicht op de registraties en signaleringen van de betrokken instanties versterkt moet worden. Geen van de betrokken toezichthouders heeft momenteel de wettelijke grondslagen om te voldoen aan het soort toezicht wat u beschrijft. Als uitgangspunt voor deze verkenning zal ik mij richten op die onderdelen van het proces die uitstralingseffecten richting de burger hebben zoals signaleringen.

Datum
18 november 2024

Onze referentie
[REDACTED]

In de bijgevoegde handreiking, die ook kort ingaat op partijen die geen onderdeel waren van de scope van uw rapport, is uiteengezet hoe burgers inzage kunnen krijgen in hun gegevens en op welke wijze zij eventueel een verzoek tot rectificatie of verwijdering kunnen doen. Hierin wordt ook kort ingegaan op partijen die geen onderdeel waren van de scope van het onderzoek van de Ombudsman. In de handreiking is tevens beschreven dat een inzageverzoek slechts een eerste stap is in het proces, het is voorstelbaar dat dit niet in alle gevallen zal leiden tot een oplossing om bijvoorbeeld (weer) toegang te krijgen tot een ander land. Mocht er een onterechte Nederlandse signalering geconstateerd worden, dan vind ik het belangrijk dat de betrokken organisaties er binnen hun kaders en verantwoordelijkheden, alles aan doen om burgers zo goed mogelijk te helpen.

De rol die de Nederlandse overheid kan spelen om de gevolgen van een Nederlandse onterechte signalering te mitigeren, is afhankelijk van de specifieke omstandigheden in een individuele zaak. Elke oplossing, voor zover deze voorhanden is, zal in de praktijk maatwerk vereisen. Ik zal via de reguliere kanalen deze handreiking onder de aandacht laten brengen bij betrokken overheden en organisaties.

Tegelijkertijd wil ik ook de noodzaak om internationaal samen te werken en informatie uit te wisselen benadrukken, juist op de thema's die een grote dreiging vormen voor de veiligheid van Nederland. Internationaal gedeelde gegevens vallen niet meer binnen de invloedssfeer van de Nederlandse overheid. Het is niet uit te sluiten dat landen (mede) op basis van informatie van Nederlandse instanties hebben gehandeld. Daarom wil ik nogmaals benadrukken dat het proces rondom informatie-uitwisseling zorgvuldig en binnen de wettelijke kaders verloopt, waarbij oog is voor de dreiging en bescherming van persoonsgegevens. Tegelijkertijd is het ook mogelijk dat een ander land op basis van eigen informatie een onderzoek is gestart. Uit de praktijk blijkt ook dat andere landen in veel gevallen weinig tot geen informatie hierover met Nederland delen. Dit maakt het zeer ingewikkeld om in een individuele casus te achterhalen wat de aanleiding voor bijvoorbeeld een weigering tot of controle door een land is geweest.

Ik dank u voor het waardevolle rapport en ik kijk uit naar een constructief gesprek.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
D.M. van Weel
Minister van Justitie en Veiligheid